

SPOR HABERLERİNİN SPOR YÖNETİMİNE OLAN ETKİLERİNİN İNCELENMESİ*

Burak GÖREN

Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZET

Kitle iletişim araçları, çok çeşitli konudaki bilgilendirmelerle insanlar üzerinde etkili olabilmektedir. Bilgi edinmek ve özellikle de boş zamanlarını değerlendirmek üzere kitle iletişim araçlarına yönelen insanlar, yoğun bir yönlendirme ile karşı karşıya kalabilmektedir. Eğitim, coğrafya, kültür, ekonomik durum veya diğer faktörlerin etkisiyle çoğu kere alternatifsiz bir rekreatif araç olan kitle iletişim araçları insanlar üzerinde etkisini daha da artırabilmektedir.

Bu araştırmanın amacı; spor haberlerinin spor yönetimine olan etkilerinin incelenmesi ve basının spora olan etkisini tespit etmek ve geleceğe dönük geliştirme önerilerini belirlemektir.

Araştırmaya Türkiye Profesyonel 1. Futbol Liginde yöneticilik yapan 30 yönetici katılmıştır.

Araştırmada, spor yönetimi, iletişimde sporun yeri ve önemi ile ilgili yayınlanan kitaplar ve yapılan çeşitli araştırmalar incelenmiş ve uzman görüşlerine başvurulmuştur. Toplanan verilerin analizi sonucu çıkan bulgular değerlendirilerek yorum yapılmıştır.

Anketlere verilen cevapların analizi frekans ve yüzde ile çözümlenmiştir. Veriler Minitab, Microstat ve SPSS 7.5 for Windows programlarında analiz edilmiş ve Z testi uygulanmıştır.

Bu araştırmanın sonucu olarak; basının çeşitli kanallar yardımıyla spor faaliyetlerinin çeşitli aşamalarını çok fazla etkilemediği; fakat bazı noktalarda önemli bir etkiye sahip olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spor yönetimi, Medya.

---

* Bu çalışma Yrd. Doç. Dr. Hakan Sunay danışmanlığında yapılmıştır.

A STUDY ON THE EFFECTS OF SPORTS NEWS ON SPORTS MANAGEMENT ABSTRACT

Mass media means can be effective on people on informing them about various subjects. The people who return toward to mass media means in order to receive some information and especially to make use of their spare time can come face to face with dense orientation. By the effects of education, geography, culture and economic status, and some other factors mass media means, which are generally recreative, can increase their effects on people.

The purpose of this research is to examine the effects of sports news on sports management and to determine the effects of the press on sports and to find out some developmental suggestions.

Thirty managers who work in the First Turkish Professional Football League have participated in this research.

In this research, the books on sports management and the books on the importance of sports in communication and the various research on this subject have been examined and the views of some experts have been taken. The results of the data analysis have been evaluated and interpreted.

The analysis of the replies given to the questionnaires has been made with frequency and percentage. The data has been analyzed in the Minitab, Microstat and SPSS 7.5 for Windows programmes and the Z test has been applied.

As a result of this research, it is understood that the press sometimes affects sports and sometimes not.

Keywords: Sports management, Media.

GİRİŞ

Yüzyıllardır kitleleri peşinden sürükleyen spor müsabakaları, 1896 yılında Atina'da düzenlenen ilk olimpiyat oyunları ile büyük bir ivme kazanmıştır. Her yıl birden fazla düzenlenen uluslararası yarışmalar sayesinde, dünyanın her tarafından gelen sporcular birbirleriyle iletişim içerisine girerek, birbirlerinin geliştirmiş oldukları tekniklerden etkilendiler. Zaman içerisinde ülkenin gelişen sanayileri, ekonomileri ve eğitim düzeyleri, spor alanındaki gelişmeleri de olumlu yönde etkiledi (Alpman, 1972).

Bu gelişmeler yaşanırken medyanın, gelişen teknik, taktik ve spor alanındaki diğer unsurların kitlelere ve diğer sporculara ulaştırılmasında büyük rolü olmuştur. Yaklaşık bir asırdan bu yana kamuoyunu oluşturan, onlara doğruları ve yanlışları gösteren gazete, sonradan oluşan dergicilik ve son çeyrek asrın harika aleti televizyon yayıncılığı kitlelerin günü gününe her türlü gelişmeden anında haberdar olmasını sağlamış, böylece sporda meydana gelen tüm gelişmeler herkes tarafından takip edilebilir hale gelmiştir (İrvan, 1997).

Gazete-Radyo ve TV, spor basınına oluşturmaktadır. Böylece bunlar, olayların değişik yönlerini birbiri için hazırlayarak, bir yandan da birbirini tamamlayarak "birlikte yaşamak" zorunda olan üç ortaktır (Kıvanç, 1985).

Kitle iletişim araçları, çok çeşitli konudaki bilgilendirmelerle insanlar üzerinde etkili olabilmektedirler. Bilgi edinmek ve özellikle de boş zamanlarını değerlendirmek üzere kitle iletişim araçlarına yönelen insanlar, yoğun bir yönlendirme ile karşı karşıya kalabilmektedir. Eğitim,

kültür, coğrafya, ekonomik durum veya diğer faktörlerin etkisiyle çoğu kere alternatifsiz bir rekreatif araç olan kitle iletişim araçları insanlar üzerindeki etkisini daha da arttırabilmektedir (Karaküçük, Yenel, 1997).

Ülke sporunu yöneten spor teşkilatlanmasının tarihsel gelişimini de göz önüne aldığımızda, ülkemizde devlete dayalı bir yönetim şekli olduğu görülmektedir. Spor gazeteciliği ve spor yönetimlerinin geçmişten, günümüze gelene kadar spor kavramı içerisinde çok önemli unsurlar olduklarını göstermiş ve yıllardır basın ve spor yönetimlerinin iç içe ve birbirlerine olumlu veya olumsuz şekilde etkileşimde buldukları gözlemlenmiştir. Özellikle son 10 yılda spor gazeteciliği ile spor yönetimleri arasında gelişmeye başlayan yakınlaşmanın karşılıklı çıkar sağlamanın kulvarında seyrettiği görülmektedir. Haberci, yönetimlerin yetkisinden olan yerlerden sağladığı taze haberlerle okuyucusuna izleyicisine; yönetim de verdiği haberlerle hem yaptığı işleri kamuoyuna duyuracak ve hem de (özellikle profesyonel kulüplerde yönetici ise) kendi kişisel reklamını yaparak kamuoyunun gündemine girecektir (Üründül, 1998).

Spor teşkilatlarının genel müdürlük makamları, onun yardımcıları, Federasyon başkanları ve en üst noktadaki Spordan Sorumlu Devlet Bakanının bu çerçeve içerisinde haber verme, verdiği haberin yayınlanması ve yaptıkları icraatların duyurulması ve kişisel şöhret ve çevreyi yakalama isteklerinin olduğu açıkça gözlemlenmektedir.

Tüm bu gelişmeler bir düzen içerisinde gelişirken, Türkiye'de spor yönetimi ve spor yöneticiliği kavramı ilgi odağı haline gelememiştir. Hedeflere en kısa ve en sağlıklı şekilde gidilmenin yolu, spor yönetimleri düşüncelerinin bilimsel ve akademik bir mantığa oturmasından geçer. Bunu da sağlayacak olanlar ise, özellikle devletin yönetimindeki spor kurumlarında akademik kariyeri olan kişiler görev, yetki ve sorumluluğu almalıdırlar.

Büyük bir evrim geçiren spor gazeteciliği ve görsel yayıncılığı ülkemizde daha sağlıklı ve verimli bir spor organizasyonu oluşumuna katkı sağlanmak isteniyorsa sütun ve haberlerinde spor yönetim kadrolarına ve akademik kariyer elde ederek ülke spor yönetimine talip olanlara daha iyi, daha olumlu ve daha yararlı haberler sunmalıdırlar. Ayrıca kulüplerde görev yapan ve sorumluluk alan yöneticilere sunulacak haberler mantıklı ve faydalı olmalıdır.

Yönetici kadrolarının gerek profesyonel kulüplerde ve gerekse devlet spor kadrolarında olsun bu tür yayınlardan olumlu veya olumsuz yönde etkilendikleri öne sürülmektedir. Bu ve bunun gibi nedenlerden dolayı spor yönetimlerinin ve yöneticilerinin belirli yanlışlıklara düştükleri gözlemlenmiştir. Türk Spor Yöneticiliğinin uzun yıllardan beri spor yayıncılığının etkisi altında bulunduğu öne sürülmüş ve bu tür yayınların doğru olmasa bile olumlu veya olumsuz bir şekilde etkilediği düşünülmektedir.

Spor haberlerinin, spor yönetimine olan etkileri çok geniş ve kapsamlı bir araştırma konusudur. Spor gazeteciliğinin oluşumundan bu yana, görsel yayıncılığın teknolojik olgularına varıncaya dek geçen bu evrimde etkilerin arttığı düşünülmektedir.

Ülkemizde yeni gelişmekte olan ve bu konuda birçok kişinin eğitime başladığı Spor Yö-

neticiliği kavramının ilerleyen günlerde Türk Sporunda daha da önemli rol alacağı bir gerçek olarak ortadadır.

Bu kadar büyük bir izleyici kitlesine sahip olan sporun, profesyonel ve yetişmiş kişilerce daha çok gelişebileceği düşünülerek ve bu araştırmanın şu anda yöneticilik yapan ve yeni yetişmekte olan spor yöneticilerine ve halka ışık tutması beklenmektedir.

Buna göre spor haberlerinin, spor yönetimine olan etkileri bütün yönleriyle araştırılacak ve incelenecektir. Spor haberlerinin, spor yönetimine olan olumlu ya da olumsuz etkileri bu araştırma çerçevesinde kapsamlı olarak tartışılacaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın evreni, Türkiye Profesyonel 1. Futbol liginde görev yapan yöneticilerdir.

Araştırmanın örneklemini ise, Türkiye Profesyonel 1. Futbol liginde görev yapan 30 yöneticidir. Çalışma grubuna giren yönetici sayısı ve kulüpleri aşağıda gösterilmiştir.

1) ANKARAGÜCÜ SPOR KULÜBÜ	10 YÖNETİCİ
2) GENÇLERBİRLİĞİ SPOR KULÜBÜ	10 YÖNETİCİ
3) BEŞİKTAŞ JİMNASTİK KULÜBÜ	4 YÖNETİCİ
4) ADANASPOR KULÜBÜ	2 YÖNETİCİ
5) ŞEKERSPOR KULÜBÜ	1 YÖNETİCİ
6) GAZİANTEP SPOR KULÜBÜ	1 YÖNETİCİ
7) SAMSUNSPOR KULÜBÜ	1 YÖNETİCİ
8) ALTAY SPOR KULÜBÜ	1 YÖNETİCİ

Verilerin toplanması aşamasında kaynaklar taranarak gerekli bilgiler derlenmiş, bu bilgilerden yararlanılarak spor haberlerinin spor yöneticilerine olan olumlu veya olumsuz etkilerine ilişkin göstergeleri içeren anket formu konunun uzmanıyla birlikte geliştirilmiştir. Anket formu oluşturulurken, öncelikle soru havuzu hazırlanmış, konunun uzmanı ve tez danışmanı ile birlikte, araştırmaya en faydalı sorular soru havuzundan seçilmiştir. Anket formu yeniden şekillendirilerek, konunun uzmanıyla birlikte son haline getirilmiştir. Anket sorularının okunduğunda anlaşılıp anlaşılmadığını, doğru işaretlenip işaretlenmediğini, verileri sağlıklı olarak derlemeye hizmet edip etmediğini saptamak için Ankaragücü kulübü spor yöneticilerinden 5 kişiye bir ön deneme yapılmıştır. Bu uygulama sonucunda, katılan 5 kişinin de olumlu yönde olduğu görülmüştür. Böylece sorulan soruların açık, anlaşılır ve doğru yanıtlanabilir olduğu ortaya çıkmıştır.

Yapılan güvenilirlik çalışması sonucunda Alpha 0.8994 olarak tespit edilmiş, anket çalışmasının güvenilirliği % 90 olarak saptanmıştır.

Spor haberlerinin, spor yönetimine olan etki düzeylerine ilişkin sonuçları frekans ve yüzde

ile çözümlenmiştir. Veriler araştırmacı tarafından derlenmiş, minitab, mikrostat ve SPSS 7.5 for Windows programlarında analiz edilmiş, oranlar arası farka ilişkin tek örnek Z-testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Yapılan araştırmanın bulguları sonucunda, araştırma grubunu oluşturan 30 yöneticinin yaşlarının 33-54 (% 70) arasında olduğu, yöneticilerin % 66.67'sinin üniversite mezunu oldukları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan yöneticilerin % 56.67'sinin Yönetim Kurulu üyesi olduğu anlaşılmış ve ankete katılan yöneticilerin tamamının (% 100) bu işle profesyonel olarak uğraşmadıkları saptanmıştır.

Araştırmaya katılan yöneticilerin görüşleri doğrultusunda řu bulgulara rastlanmıştır (Tablo 1).

- Çalışmaya katılan yöneticilerin spor haberlerini gazete, radyo ve televizyonlardan büyük bir ilgiyle ve düzenli olarak takip ettikleri anlaşılmıştır ($P > 0.05$).

- Araştırma sonucunda yöneticilerin spor magazin programları yerine ciddi anlamda hazırlanmış spor tartışma programlarını takip ettikleri ve daha olumlu buldukları tespit edilmiştir ($P > 0.05$).

- Yapılan araştırma sonucunda medyada çıkan spor haberlerinin kulüp yönetiminin karar verme aşamasında etkili olmadığı ortaya çıkmıştır ($P > 0.05$).

- Araştırma sonucunda medyada çıkan spor haberlerinin kulübün işleyişine ve diğer kulüplerle olan ilişkilerine çok az da olsa bir etkiye sahip olduğu gözlemlenmiştir ($P > 0.05$).

- Basında yer alan haberler yönetimler üzerine seyirci baskısını artırdığı ve bunun yönetim tarafından yanlış kararlar verilmesine yol açtığı tespit edilmiştir ($P > 0.05$).

- Araştırma sonucunda medyada yer alan haberlerin kulübün sporcu ve antrenör transfer politikasını etkilediği gözlemlenmiştir ($P > 0.05$).

- Araştırmaya katılan yöneticilerin görüşleri doğrultusunda basında çıkan haberlerin nitelik ve nicelik bakımından yeterli içeriğe sahip olmadığı ve yöneticilerin medyayı bir reklam aracı olarak kullandıkları tespit edilmiştir ($P < 0.05$).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırma sonucunda, çalışma grubunu oluşturan Türkiye Profesyonel 1. Futbol Ligi fakımlarının 30 yöneticisinin, yöneticilik eğitimi almaksızın, bu mesleği gönüllü olarak yaptıkları saptanmıştır. Buna göre: Türk sporunun gelişmesi bakımından, profesyonel yapıya sahip futbol kulüplerimizin yöneticilerinin, yöneticilik eğitimi almış kişilerden seçilmiş olması daha yararlı olacaktır.

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının, Spor Yöneticiliği bölümleri ile spor kulüplerinin işbirliğine giderek, kulüplerimizin bu işin eğitimini almış kişiler tarafından yönlendirilmesi, sporumuzun gelişmesi açısından yarar sağlayacaktır.

Spor Haberleri ve Spor Yönetimi

TABLO I

	Çok fazla	%	Fazla	%	Orta	%	Çok az	%	Hiç	%
Kulübünüzle ilgili haberleri düzenli olarak takip ediyor musunuz?	15	50	10	33.33	4	13.33	1	3.33	-	-
Kulübünüzle ilgili haberleri gazetelerden ne oranda izliyorsunuz?	23	76.67	6	20	-	-	1	3.33	-	-
Kulübünüzle ilgili haberleri televizyonlardan ne oranda izliyorsunuz?	23	76.67	6	20	-	-	1	3.33	-	-
Kulübünüzle ilgili haberleri radyolardan ne oranda izliyorsunuz?	6	20.0	9	30	7	23.33	5	16.67	3	10
Spor magazin programlarını ne oranda olumlu buluyorsunuz?	2	6.67	6	20	6	20	8	26.67	8	26.67
Medyada yer alan haberler sporcuların yöneticilere karşı tutumlarını ne oranda etkiliyor?	1	3.33	16	53.33	6	20	5	16.67	2	6.67
Medyada yer alan haberler sporcu davranışlarının cezalandırılmasını ne oranda etkiliyor?	-	-	8	26.67	8	26.67	7	23.33	7	23.33
Medyada yer alan haberler sporcu davranışlarının ödüllendirilmesini ne oranda etkiliyor?	2	6.67	5	16.67	11	36.67	5	16.67	7	23.33
Medyada yer alan haberler sporcuların yedek kalmasını ne oranda etkiliyor?	1	3.33	4	13.33	6	20	7	23.33	12	40
Medyada yer alan haberler sporcuların kulüpten uzaklaştırılmasını ne oranda etkiliyor?	-	-	4	13.33	7	23.33	8	26.67	11	36.67
Medyada yer alan haberler diğer kulüplerle olan ilişkileri ne oranda etkiliyor?	3	10	7	23.33	10	33.33	8	26.67	2	6.67
Medyada yer alan haberler kulübün mali yapısını ne oranda etkiliyor?	2	6.67	4	13.33	10	33.33	3	10	11	36.67
Medyada yer alan haberler yöneticilerin kendi aralarındaki diyalogları ne oranda etkiliyor?	1	3.33	7	23.33	10	33.33	8	26.67	4	13.33
Medyada yer alan haberler yönetim işleyişini ne oranda etkiliyor?	2	6.67	4	13.33	7	23.33	10	33.33	7	23.33
Medyada yer alan haberler seyirci baskısını ne oranda etkiliyor?	4	13.33	5	16.67	13	43.33	5	16.67	3	10
Medyada yer alan haberlerin yöneticiler için reklam aracı olduğuna katılıyor musunuz?	8	26.67	6	20	12	40	2	6.67	2	6.67
Medyada yer alan haberler, basınla olan ilişkileri ne oranda etkiliyor?	3	10	10	33.33	11	36.67	2	6.67	4	13.33
Medyada yer alan haberler sporeu transfer politikasını ne oranda etkiliyor?	3	10	6	20	10	33.33	6	20	5	-
Medyada yer alan haberler antrenör seçimini ne oranda etkiliyor?	1	3.33	4	13.33	8	26.67	8	26.67	9	30
Medyada yer alan haberler antrenörünüzü yönlendirmenizi ne oranda etkiliyor?	2	6.67	2	6.67	8	26.67	6	20	12	40
Spor tartışma programları kulüp politikasını ne oranda etkiliyor?	8	26.67	9	30	6	20	5	16.67	2	6.67

(n = 30 , P > 0,05)

Yapılan araştırma sonucunda yöneticilerin çoğunluğu tarafından, basında çıkan spor haberlerinin nitelik ve nicelik bakımından yeterli içeriğe sahip olmadığı saptanmıştır. Buna göre: basında çıkan spor haberlerinin, sporcuların sosyal hayatlarını araştırmanın ötesinde, spora olumlu katkılar sağlayacak kalitede haberlerin yapılması gerekmektedir.

Basında çıkan haberler, insanları spora özendirici, sevk edici, sevdirci ve spor hakkında eğitici düzeyde olmalıdır.

Bu araştırmanın sonucuna göre çalışma grubuna katılan yöneticilerin, ciddi düzeyde hazırlanmış spor tartışma programlarını beğeniyle izledikleri saptanmıştır. Buna göre; T.V. kanallarında seviyeli ve ciddi programların artarak devam etmesi gerekmektedir.

Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre Türkiye Profesyonel 1. Futbol Liginde görev yapan yöneticilerin yaptıkları işi kendi lehlerine bir reklam aracı olarak gördükleri saptanmıştır. Bu durum sporu ve spor yönetimini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu sonuca göre; spor basınının, spor yöneticilerinin kişiliklerinden çok, yaptıkları icraatlarla ilgilenmesi ve değerlendirmesi gereklidir.

Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre basında çıkan haberler Türkiye Profesyonel 1. Futbol Liginde görev yapan yöneticileri ve kulübün transfer politikasını orta düzeyde etkilediği saptanmıştır. Bu sonuca göre; kulüp yöneticileri kendi transfer politikalarını belirleyerek ihtiyaçları doğrultusunda, basından etkilenmeden transferlerini gerçekleştirebilirler.

Spor basını, kulüplerin transfer politikalarını yönlendirmeyi denemek yerine, bu politikaları eleştiren, yeri geldiği zaman bilgilendirici haberler yapmalıdırlar.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre spor basını ile spor kulüp yönetimleri arasında görünenin aksine etkili bir iletişimin olmadığı saptanmıştır. Buna göre; sorunların tartışıldığı ulusal düzeyde kongre, sempozyum, panel ve açık oturum gibi eğitsel faaliyetler gerçekleştirilmelidir.

Yapılan araştırma sonucunda, genel olarak medyanın spor yönetimlerinin bazı faaliyetlerini çok fazla etkilemediği fakat bazı noktalarda önemli bir etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

KAYNAKLAR

Alpman, C. (1972). **Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi**. İstanbul: MEB Basımevi, s. 5.

İrvan, S. (1997). **Medya, Kültür, Siyaset**. 7. Basım, Ankara: Ark Kitapları.

Karaküçük, S., Yenal, F. (1997). Türk sporunun gelişmesi ve topluma yaygınlaştırılması bakımından basının etkinliği. **Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, G.Ü. Yayınları, Cilt II, Sayı 2, Ankara, s. 57.

Kıvanç, H. (1985). **Spor Basını ve Basında Spor**. 7. Seminer Tutanakları, Hürriyet Vakfı Yayınları, s. 55.

Üründül, Ö. (1998). **Medya ve Yönetim**. Milliyet Gazetesi, s. 28.